

Kompetansesamling RMP

16. Mars 2023 – Århus Gård, Skien

Hilde Marianne Lien

Everdien van Weeghel

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

22.03.2023

PROGRAM

Møteleder: Hilde Marianne Lien

09:00 Kaffe

09:30 **Søknadsomgang 2022**

v/Everdien van Weeghel/Hilde Marianne Lien

- Statistikk omsøkte tiltak i 2022
- Endelige satser 2022

10:30-10:45 **Pause**

10:45 **RMP 2023-2026**

v/Everdien van Weeghel/Hilde Marianne Lien

- RMP
- Ny forskrift & veiledningshefte

11:45-12:30 **Lunsj**

12:30 **Søknadsomgangen 2023**

v/Everdien van Weeghel/Hilde Marianne Lien

- Veiledningshefte
- Koblingstabell
- Foreløpige satser
- Årshjul
- Kommunikasjon & opplæring gårdbrukere
- eStil

14:10 **Miljøkrav – status**

v/Hilde Marianne Lien

14:30 **Avslutning**

22.03.2023

Søknadsomgangen 2022

- Statistikk omsøkte tiltak
- Fordelingsnøkkel
- Endelige satser 2022

Gjennomføring av tiltakene 2022

Miljøgoder

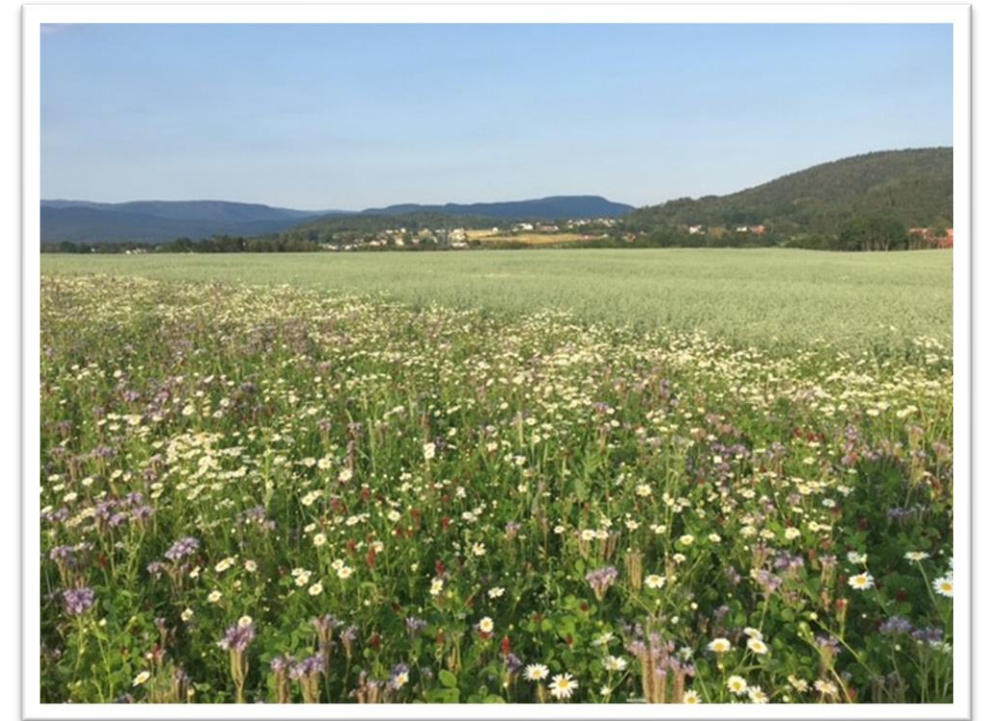
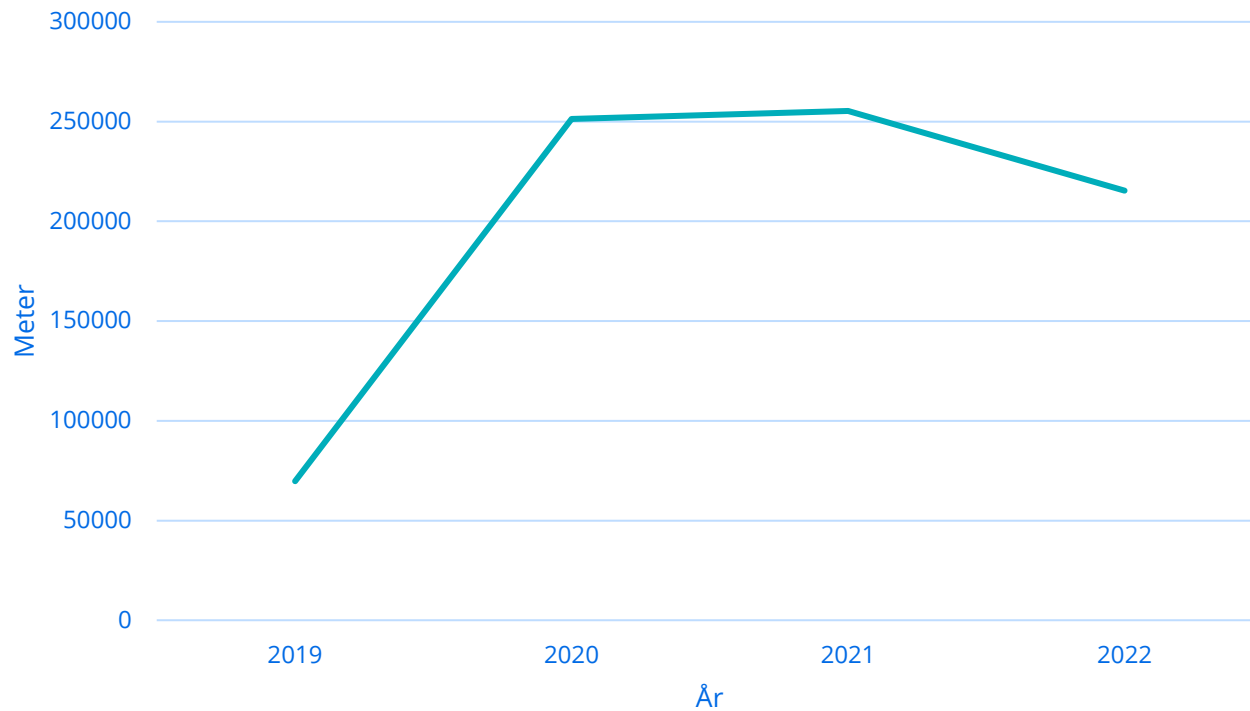

	2021	2022
Miljøtema og tiltak	Antall, meter eller daa	Antall, meter eller daa
Kulturlandskap		
Drift av bratt areal	9 489	9 346
Drift av beitelag	43 590	43 468
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap innmark	23 469	22 636
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap utmark	1 998	1 924
Slått av verdifulle jordbrukslandskap	6 458	6 698
Skjøtsel av gårdsdammer	45	44
Biologisk mangfold		
Slått av slåttemark	126	116
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	825	280
Skjøtsel av trua naturtyper	1 937	2 517
Skjøtsel av styvingstrær	158	116
Sone for pollinerende insekter	255 366	213 974

Utvikling 'soner for pollinerende insekter'

Soner for pollinerende insekter VT, meter

Gjennomføring av tiltakene 2022

Miljøgoder

	2021	2022
Miljøtema og tiltak	Antall, meter eller daa	Antall, meter eller daa
Kulturminner og kulturmiljøer		
Drift av seter – egen foredling 4-6 uker	11	1
Drift av seter – egen foredling > 6 uker		10
Drift av seter – levering meieri 4-6 uker	23	2
Drift av seter – levering meieri > 6 uker		17
Skjøtsel av automatiske fredete kulturminner	552	624
Skjøtsel av steingjerder	30 748	28 362
Skjøtsel av kulturhistoriske områder	24	25
Friluftsliv		
Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet	43 196	43 991

Drift av seter

Forslag til satsing for fortsatt seterdrift

2022:

Antall setre med geit: 10

Antall setre med storfe: 15

Gjennomføring av tiltakene 2022

Utslipp

	2021	2022
Miljøtema og tiltak	Antall, meter eller daa	Antall, meter eller daa
Avrenning til vann		
Ingen jordarbeiding om høsten – klasse 1	20 637	23 054
Ingen jordarbeiding om høsten – klasse 1 med dråg	9 851	11 948
Ingen jordarbeiding om høsten – klasse 2	42 513	45 981
Ingen jordarbeiding om høsten – klasse 2 med dråg	17 049	18 461
Ingen jordarbeiding om høsten – klasse 3	32 004	33 286
Ingen jordarbeiding om høsten – klasse 4	9 378	9 815
Gras på arealer utsatt for erosjon	15 331	15 317
Direktesådd høstkorn og høstoljevekster	8 985	11 334
Fangvekst som underkultur	10 260	15 442
Fangvekst sådd etter høsting	3 505	4 589
Grasdekte vannveier og grasstriper i åker - korn	19 183	17 702
Grasdekte vannveier og grasstriper i åker – potet/grønnsaker	1 889	2 425
Grasdekt kantsone i åker - korn	186 956	206 104
Grasdekt kantsone i åker – potet/grønnsaker	18 108	20 185

Utvikling antall daa «ingen jordarbeiding om høsten»

Ingen jordarbeiding om høsten VT, daa

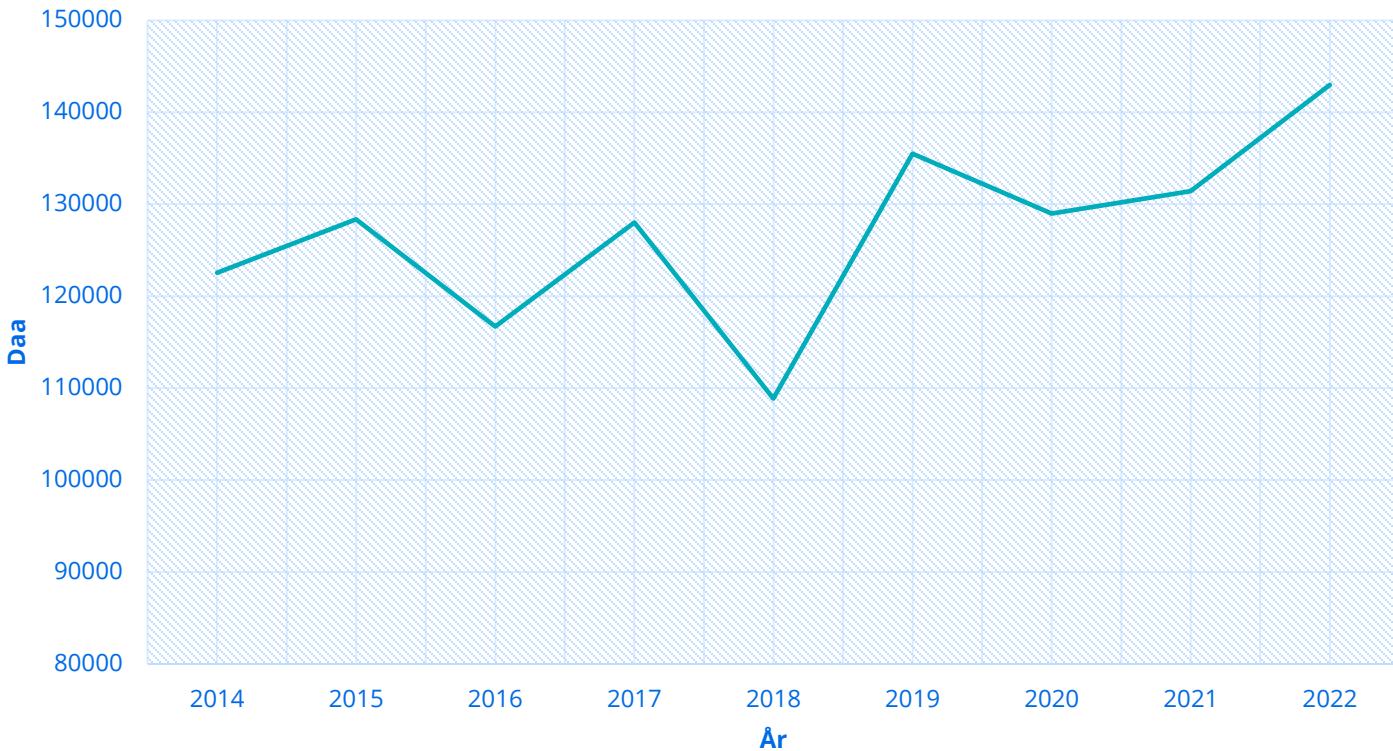
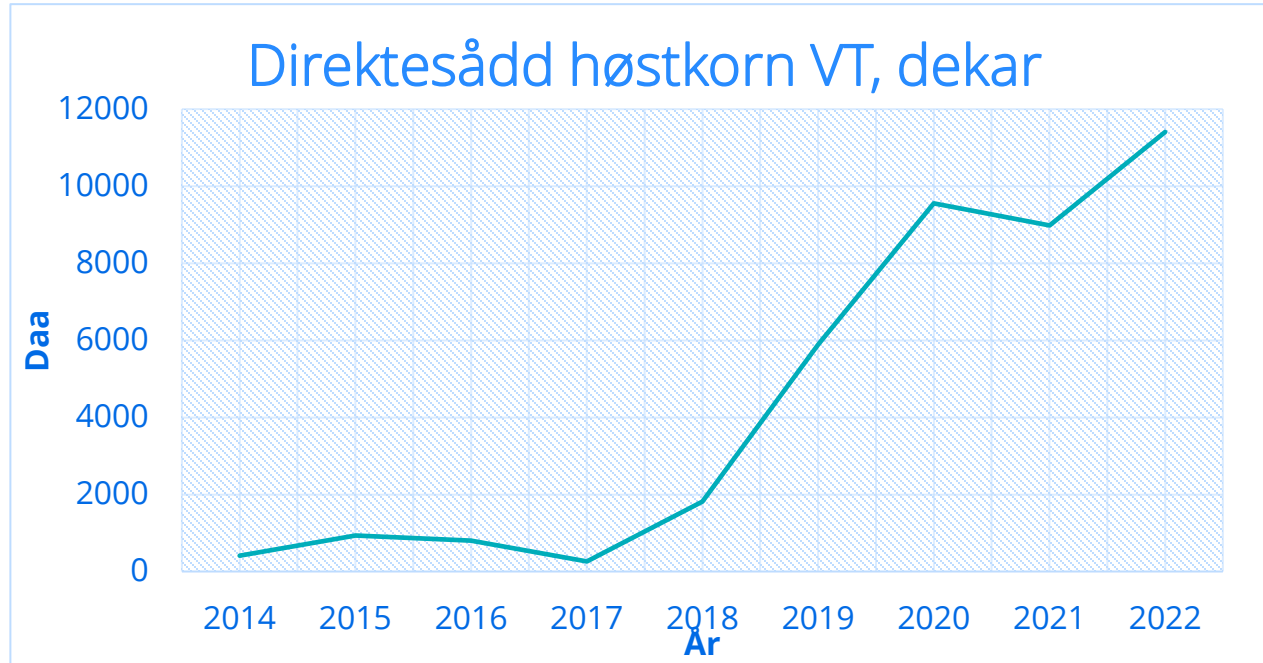

Foto: Everdien van Weeghel

Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Gjennomføring av tiltakene 2022

Utslipp

	2021	2022
Miljøtema og tiltak	Antall, meter eller daa	Antall, meter eller daa
Plantevern		
Ugrasharving i åker	2 946	6 332
Ugrasbekjempelse i radkulturer	3 040	3 968
Utslipp til luft		
Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	71 633	79 853
Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	43 871	47 050
Miljøavtale og klimarådgiving		
Miljøavtale (Akersvannet)	809	911
Klimarådgiving	16	24

Utvikling miljøvennlig spredning

Utvikling for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel VT, dekar

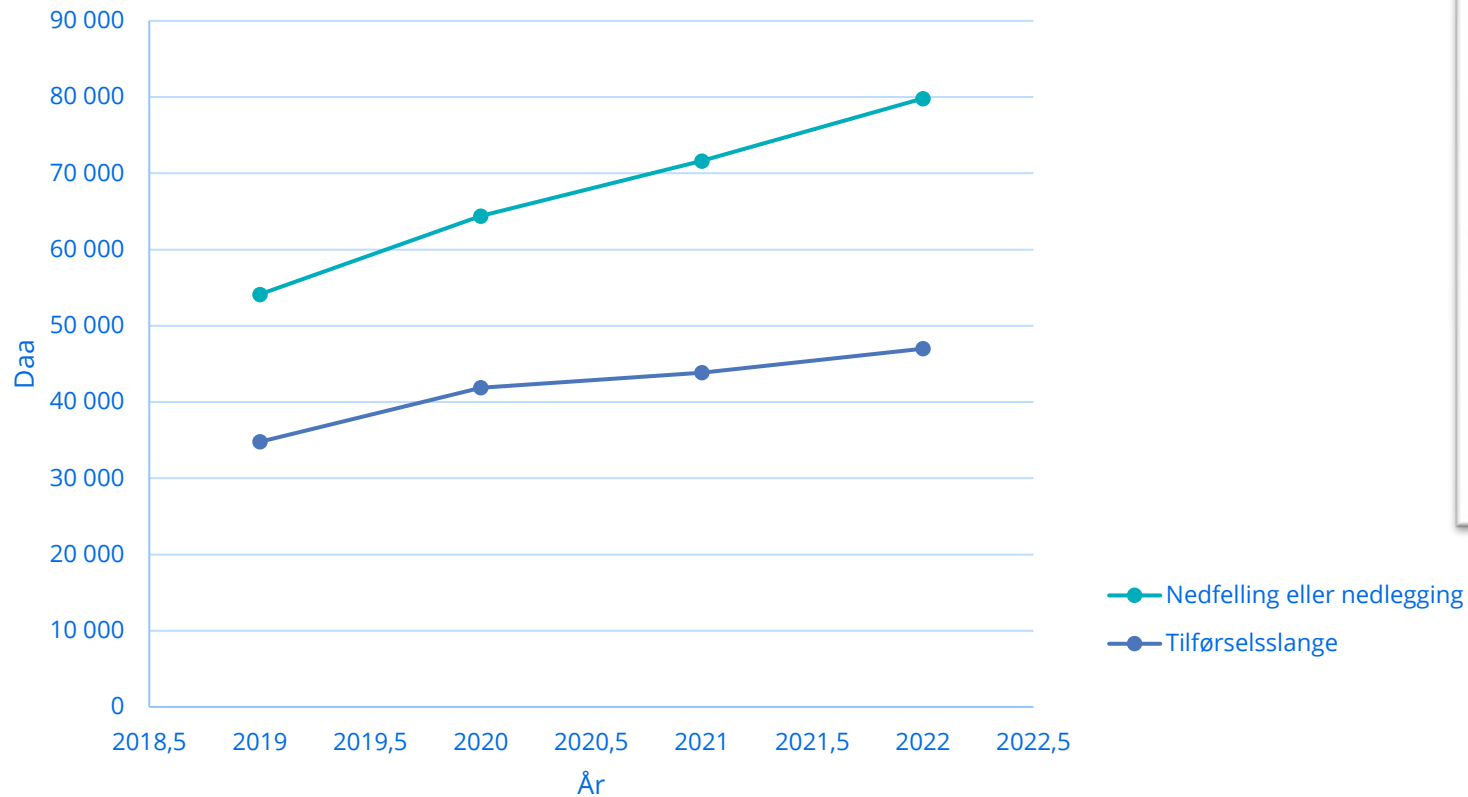

Foto: Knut Draugedal, Vinje kommune

Fordelingsnøkkel

Revidert forslag til fordelingsnøkkel for regionale miljøtilskudd

Fra partssammensatt arbeidsgruppe til jordbruksoppjøret 2022

16.03.2022

[Revidert forslag til fordelingsnøkkel for regionale miljøtilskudd](#)

Fordelingsnøkkel

SAMLET OPPSTILLING

Hovedkategori	Vekt-faktor	Agder		Innlandet		Møre og Romsdal		Nordland		Oslo/Viken		Rogaland		Troms og Finnmark		Trøndelag		Vestfold og Telemark		Vestland		Kontroll
		Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	Poeng	Vekt	
Miljøgoder	0,50	3,5	1,8	22,4	11,2	6,2	3,1	6,6	3,3	8,1	4,1	12,6	6,3	5,5	2,7	14,0	7,0	3,1	1,5	18,0	9,0	50,00
Utslipp	0,50	1,6	0,8	20,1	10,0	2,3	1,1	1,8	0,9	37,0	18,5	6,0	3,0	1,0	0,5	15,7	7,8	11,4	5,7	3,2	1,6	50,00
Resultat (andel av potten i prosent)	1,0		2,6		21,2		4,2		4,2		22,6		9,3		3,2	14,8		7,2		10,6		100
KRONER			18,4		152,1		30,4		30,3		161,7		66,4		23,1	106,3		51,6		75,9		716,1
Øremerking																						0
SUM			18,4		152,1		30,4		30,3		161,7		66,4		23,1	106,3		51,6		75,9		716,1

Fylke	Generelt ramme (mill.kroner)	"Oslofjord-tillegg" (mill. kroner)	Total ramme søknadsomgangen 2022 (mill. kroner)
Vestfold og Telemark	51,6	11,1	62,7

Modell for fordelingsnøkkel RMP (VT)

Miljøgoder: 21%

Utslipp: 79%

Endelige satser 2022

I samarbeid med faglaga i fylket har vi fastsatt endelige RMP-satser for søknadsomgangen 2022.

Publisert 13.02.2023

I jordbruksoppgjøret ble potten til RMP-tilskuddet hevet betraktelig. For søknadsomgangen 2022 hadde vi 62,7 millioner kroner til fordeling i vårt fylke, hvorav 11,1 millioner er øremerket til vannmiljøtiltak for å følge opp helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden. Til sammenligning hadde vi 39,3 millioner kroner til fordeling i 2021.

Derfor ble det valgt å justere noen av de foreløpige satsene i juni 2022. Etter at behandlingsfristen i kommunene gikk ut, har vi fastsatt de endelige satsene. En del satser er økt ytterligere.

Følgende tiltak har fått en økt endelig sats:

- Alle avrenningstiltak
- Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel
- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange
- Drift av seter
- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (øyer og naturvernområder ved kysten)
- Drift av beitelag

RMP 2023-2026

- RMP
- Ny forskrift

Regionalt miljøprogram i jordbruket VESTFOLD OG TELEMAR 2023 – 2026

Innhold

1. Innledning	3
2. Jordbruket i Vestfold og Telemark	5
2.1. Jordbruket i Telemark.....	5
2.2. Jordbruket i Vestfold.....	6
2.3. Arealbruk.....	8
3. Miljømål og virkemidlene i jordbruket	9
3.1. Regionale miljømål for jordbruket.....	9
3.2. Juridiske virkemidler.....	10
3.3. Økonomiske virkemidler.....	10
4. Status, utfordringer og muligheter	12
4.1. Klima.....	12
4.2. Vannmiljøet.....	13
4.3. Jord og jordhelse.....	14
4.4. Biologisk mangfold.....	14
4.6. Jordbrukets kulturlandskap, kulturminner og kulturmiljøer.....	14
4.7. Økologisk jordbruk.....	14
5. Tilskudd til regionale miljøtiltak i Vestfold og Telemark – (RMP-tilskudd)	16
5.1. Oversikt over regionale miljøtiltak i Vestfold og Telemark.....	16
5.2. Å fremme miljøgoder.....	17
5.2.1. Kulturlandskap.....	17
5.2.2. Biologisk mangfold.....	18
5.2.3. Kulturminner og kulturmiljøer.....	19
5.2.4. Friluftsliv.....	20
5.3. Å redusere miljøbelastning.....	21
5.3.1. Avrenning til vann.....	21
5.3.2. Utslipp til luft.....	26
5.3.3. Plantevern.....	26
5.3.4. Jord og jordhelse.....	27
5.3.5. Miljøavtale og klimarådgiving.....	28
6. Andre økonomiske virkemidler	30
6.1. SMIL – spesielle miljøtiltak i jordbruket.....	30
6.2. Drenering.....	32
6.3. Utvalgte kulturlandskap.....	33
6.4. Tiltak i beiteområder.....	34
6.5. Fjellandbrukssatsing.....	34
6.6. Fylkesvise klima- og miljøprogrammidler.....	35

Forskrift

Prosess

Etter instruks Ldir

Innspillsmøte 9. mars 2022

RMP arbeidsgruppa

mai 2022: Miljøgoder

juni 2022: Utslipp

Kompetansesamling 6. oktober 2022

Forskrift på høring: 23. november 2022 (frist 20. januar 2023)

10 høringsinnspill

Uke 13 2023: Fastsettelse forskrift

Forskrift – nye tiltak

- Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl
- Besøksseter

- Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer
- Bruk av egenprodusert kompost
- Spredning av biokull

Forskrift – tiltak med (vesentlig) endring

- Drift av bratt areal (nye tiltaksklasser)
- Soner for pollinerende insekter (nye tiltaksklasser)
- Skjøtsel av steingjerder og bakkemurer (bakkemurer er ny)
- Skjøtsel av kulturhistoriske områder (ny beskrivelse av områder)
- Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer ikke lenger med

- Direktesådd høstkorn og høstoljevekster (ny tiltaksklasse)
- Nedlegging av husdyrgjødsel
- Nedfelling av husdyrgjødsel
- Mekanisk ugrasbekjempelse i radkulturer (ny tiltaksklasse)
- Fangvekst som underkultur (ny tiltaksklasse)
- Fangvekst sådd etter høsting (ny tiltaksklasse)
- Miljøavtale (endret geografisk område, og endrete tiltak)

Søknadsomgangen 2023

- Veiledningshefte
- Koblingstabell
- Foreløpige satser
- Årshjul
- Kommunikasjon & opplæring gårdbrukere
- eStil

Regionalt miljøtilskudd i jordbruket

RMP 2023

VEILEDNINGSHEFTE

Søknadsfrist 15. oktober

- Sendes gårdbrukere som søker PT
- Digitalt via 'Info til bonden'
- Uka før påskeferien
- På nettsiden
- Grønt fagsenter
- Nettsidene til kommunene

Papirutgaver:

Landbrukskontor, NLR og Bondelaget skriver ut til de som ønsker det

Kulturlandskap

Kulturlandskap

§ 4 Drift av bratt areal

§ 5 Drift av beitelag

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark

§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap

§ 9 Skjøtsel av gårdsdammer

Drift av bratt areal:

4 tiltaksklasser

Overflate- og fulldyrka, helling 1:5

Overflate- og fulldyrka, helling 1:3

Beiting i kombinasjon med beitepussing, helling 1:5

Beiting i kombinasjon med beitepussing, helling 1:3

Verdifulle jordbrukslandskap:

Videreføring av områdene i 2023

Prosess for Telemark (både innmark og utmark)

Biologisk mangfold

Biologisk mangfold

§ 10 Slått av slåttemark

§ 11 Skjøtsel av trua naturtyper

§ 12 Skjøtsel av styvingstrær

§ 13 Soner for pollinerende insekter

§ 14 Hekke- og beiteområder for fugl

(Tilskudd til skjøtsel av biologisk verdifulle arealer er tatt ut)

Biologisk mangfold - Soner for pollinerende insekter

Tilskudd til:

- så pollinatorvennlige frøblandinger og/eller skjøtte pollinatorvennlige soner på jordbruksareal
 - skjøtte pollinatorvennlige soner som grenser til jordbruksareal
-
- Ingen gjødsling/sprøyting
 - Pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen
 - Bredde minimum 2 meter
 - Øvre grense totalt per foretak: 2 000 meter
-
- ✓ Tiltaksklasse: Egen stripe, generell frøblanding
Egen stripe, regional frøblanding
Tilgrensende kantsone

Foto: Amund Kind

Egen stripe (pollinatorzone)

- Generell frøblanding (*insektpollinerte blomsterarter utviklet for det norske markedet, men som inneholder fremmede arter**)
- Regional frøblanding (*insektpollinerte planter som har opphav fra regionen frøblandingen skal brukes i*)
- Kantsoner på åkerareal & rundt åkerholmer
- Skjøtselsråd
 - ✓ Næringsfattig/skrin jord
 - ✓ Flerårig foretrekkes (supplere med nye frø)
 - ✓ Ulike arter med ulik blomstringstid
 - ✓ Slå etter ferdig blomstring, ligge 2-3 dager
 - ✓ Plantematerialet fjernes, ikke gjødslingseffekt
 - ✓ [Veileder etablering blomstereng med regional frøblanding](#)

**Frøblandingen skal ikke inneholde arter som er vurdert til å ha potensielt høy risiko, høy risiko eller svært høy risiko jamfør Fremmedartslista*

22.03.2023

Foto: John Ingar Øverland, NLR Viken – Egen stripe/pollinatorzone anlagt på jorden, med fremmede arter som blodkløver og honningurt

Foto: John Ingar Øverland, NLR Viken – Egen stripe/pollinatorzone anlagt på jorden, med regional frøblanding, frø fra norske stedegne arter

Tilgrensende kantsone

- Arealet skal ikke jordarbeides
- Langs åkerareal og inne på åkerholmer
- Hva er en tilgrensende kantsone
- Hvilke arealer egner seg
- RMP - SMIL
- Skjøtselsråd
 - Ulike utgangspunkt
 - Ryddes for tett vegetasjon (spredte trær og busker kan få stå)
 - Slått etter ferdig frøsetting
 - Slå etter ferdig frøsetting, ligge 2-3 dager
 - Plantematerialet fjernes, ikke gjødslingseffekt
 - Lett høstbeite kan være alternativ

Foto: Sigurd Anders Svalestad -
Tilgrensende kantsone til
jordbruksareal for pollinerende
insekter

Foto: Silke Hansen, NLR Viken -
Tilgrensende kantsone til jordbruksareal
for pollinerende insekter

Hekke- og beiteområder for fugl

Tilskudd til tiltak for å hjelpe vipper til å få unger som kan leve opp

Etter skriftlig avtale med miljøavdelingen hos SF

2 tiltaksklasser:

Høy tilrettelegging: vipestriper, minst to dekar høstpløyd jord urørt til 10. juni

Lav tilrettelegging: merking av reir & beskyttelse i åker og eng, bruk av vipedisker i grasproduksjon, fuglevennlig kjøremønster

Detaljkart er laget...

Kulturminner og kulturmiljøer

Kulturminner og kulturmiljøer

§ 15 Drift av seter

§ 16 Besøksseter ●

§ 17 Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner

§ 18 Skjøtsel av steingjerder og bakkemurer ●

§ 19 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Besøksseter

Det kan gis tilskudd for seterdrift tilrettelagt for turisme i form av bevertning, formidling, overnatting eller kulturtilbud.

Tilskudd utmåles per seter, uavhengig om det er enkelt- eller fellesseter, og fordeles på antall foretak som har dyr på setra.

- Setra skal være bebodd i minst 4 uker av setringsperioden
- Det skal melkes minst 2 kyr eller 10 geiter daglig
- All produksjon skal loggføres og skje i samsvar med krav fra Mattilsynet
- Setra skal være åpen for turister
- Det skal kunngjøres på hensiktsmessig måte når setra er i drift
- Det skal føres gjestebok over besøkende

Friluftsliv

Friluftsliv

§ 20 Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskap

Ingen endring

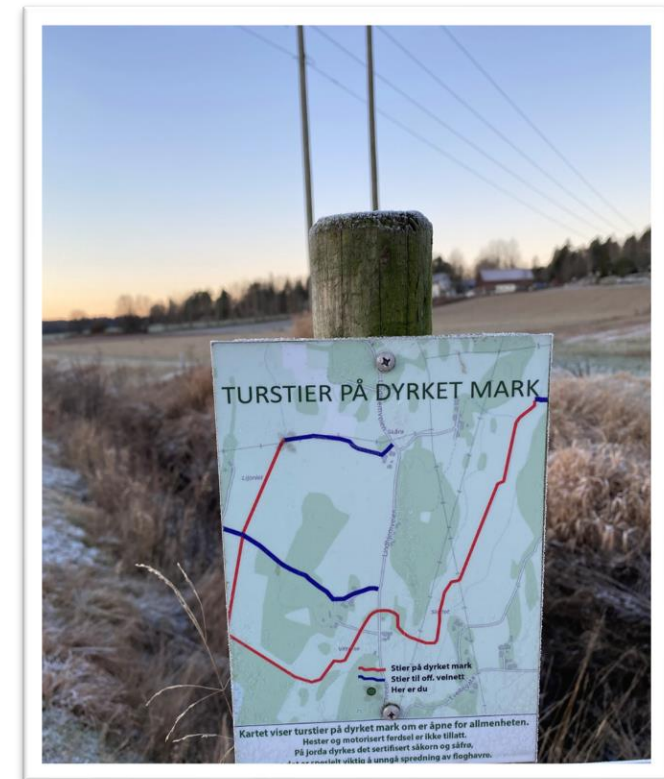

Foto: Johanne Dolven

Avrenning til vann

Avrenning til vann

§ 21 Ingen jordarbeiding om høsten

§ 22 Gras på arealer utsatt for erosjon

§ 23 Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer ●

§ 24 Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

§ 25 Grasdekte vannveier og grasstriper i åker

§ 26 Grasdekt kantsone i åker

Foto: Jan Tore Foss

Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer

- Vassdragsnære arealer som er flomutsatt
- Flomutsatt: arealer som oversvømmes jevnlig, minst én gang hvert 10. år, i forbindelse med høy vannføring i vassdragene
- Som et tillegg til 'Ingen jordarbeiding om høsten'
- Kravene til 'Ingen jordarbeiding om høsten' må være oppfylt

Foto: Julie Wiik

Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

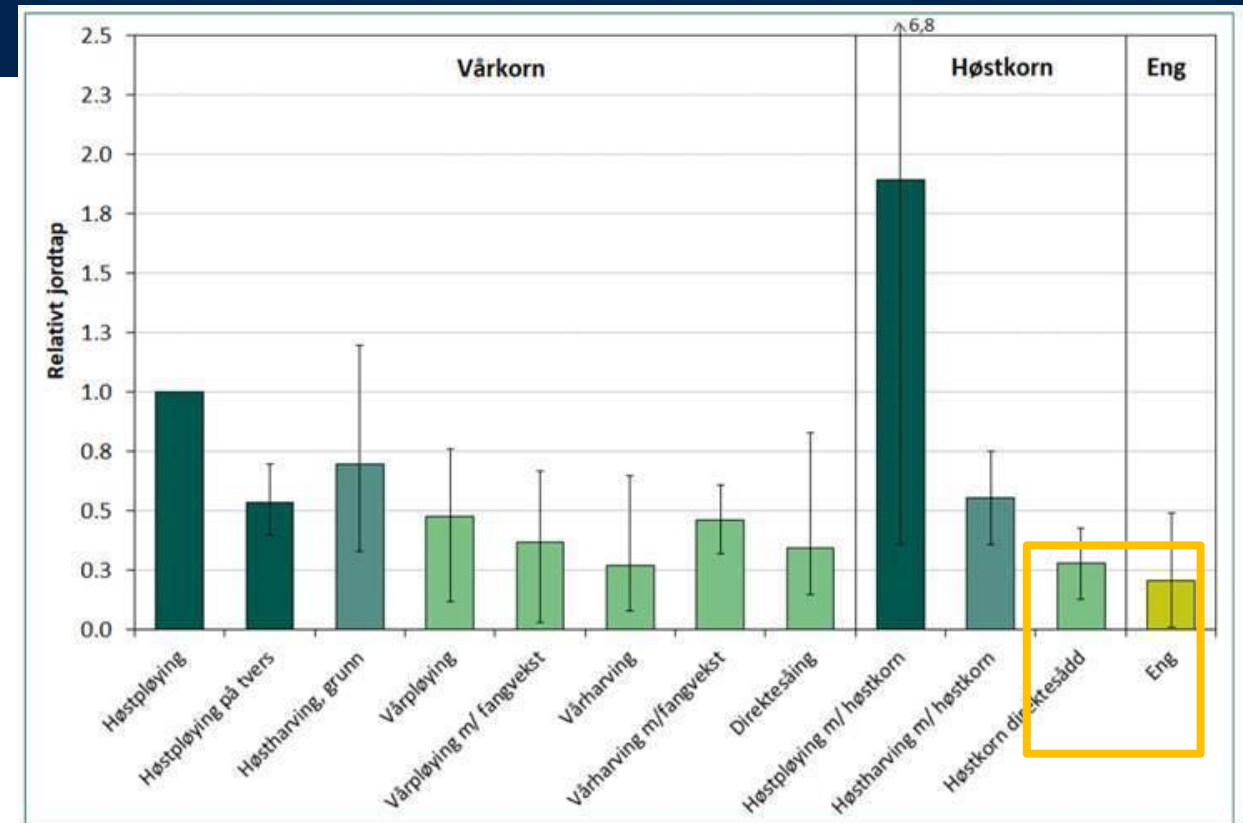
Tiltaksklasser:

- Lett harving etterfulgt av såing (nytt fra 2023)
- Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

Lett harving:

Maks 10 cm dybde

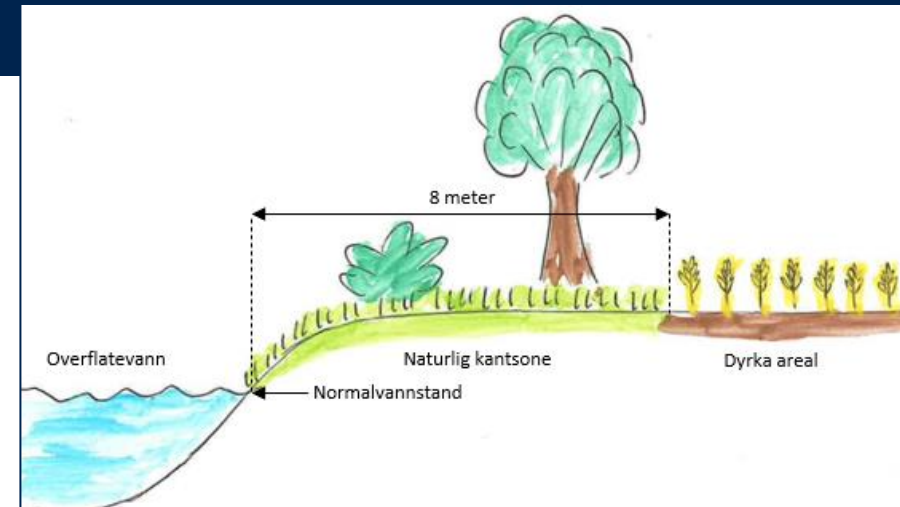
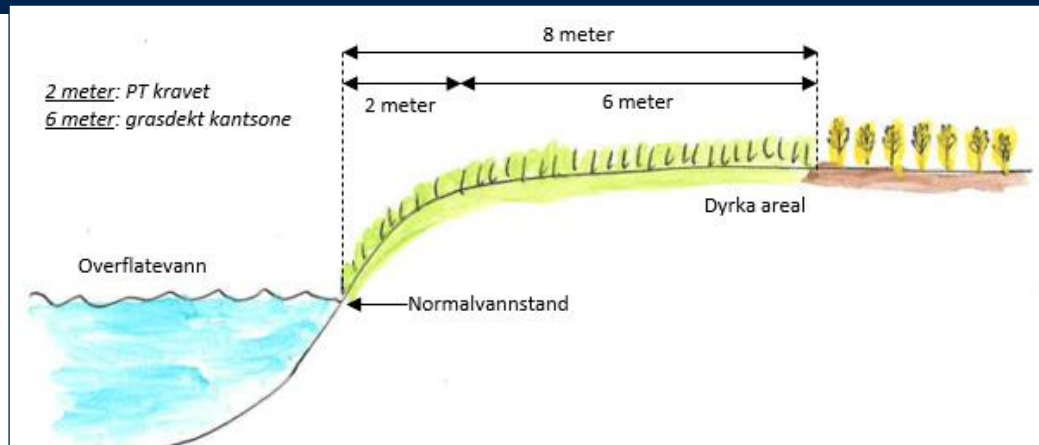
30% planterester igjen etter siste harving

Gjennomsnittlig relativt jordtap ved ulike jordarbeidingsmetoder, sammenliknet med høstpløyning til vårkorn (første stolpe), basert på data fra en rekke jordarbeidingsforsøk i Norge og Norden^{5,7}. Nivået på minimum og maksimum relativt jordtap innenfor hver jordarbeidingsmetode er angitt som linjer.

Grasdekt kantzone

Figur: Sone frå normalvannstand til dyrka åpen åker er minimalt 8 meter (2 meter er kravet fra produksjonstilskudd, og 6 meter er kravet til en grasdekt kantzone). Hvis det er over 8 meter med naturlig vegetasjon er tiltaket 'grasdekt kantzone' ikke nødvendig.

Lett harving

Maks 10 cm dybde

30% plantemateriale igjen etter harving

Utslipp til luft

Utslipp til luft

§ 27 Nedlegging av husdyrgjødsel

§ 28 Nedfelling av husdyrgjødsel

§ 29 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Nedlegging av husdyrgjødsel

Nedfelling av husdyrgjødsel

Foto: Everdien van Weeghel

Nedlegging

Spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedlegging

- ✓ Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning

Tiltaksklasser:

- Nedlegging i voksende kultur
- Nedlegging og nedmolding innen 2 timer i åpen åker
- Nedlegging og nedmolding innen 18 timer i åpen åker

Nedfelling

Spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling

- ✓ Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning

Tiltaksklasser:

- Nedfelling i voksende kultur
- Nedfelling i åpen åker

Plantevern

Plantevern

§ 30 Ugrasharving i korn og frøvekster

Tilskudd til:

- Ugrasharving i korn og annet frø til modning
- Ikke bruk av plantevernmidler mot ugras før høsting (*unntak: mot floghavre, hønsehirse eller ved nedsviing av oljevekster og åkerbønner*)
- ✓ Økologisk areal ikke tilskuddsberettiget

Plantevern

§ 31 Mekanisk ugrasbekjempelse i radkulturer

Tilskudd til:

- Mekanisk ugrasbekjempelse eller flamming i radkulturer
- Ikke bruk av plantevernmidler mot ugras før høsting (*unntak: nedsviing av potetris*)
- ✓ Økologisk areal ikke tilskuddsberettiget

Jord og jordhelse

Jord og jordhelse

§ 32 Fangvekst som underkultur

§ 33 Fangvekst sådd etter høsting

§ 34 Bruk av egenprodusert kompost ●

§ 35 Spredning av biokull ●

Fangvekst som underkultur

Tilskudd til:

- Såing av fangvekster i **voksende kulturer** av korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais
 - Fangvekster kan sås sammen med åkerveksten, eller utover vekstsesongen **før** høsting.
-
- Ingen sprøyting eller gjødsling om høsten
 - Tillatt med egenprodusert kompost
 - Ingen jordarbeiding før 1. mars året etter
-
- ✓ Tiltaksklasser (nytt fra 2023):
 - ✓ *Hovedvekst korn/oljevekster/belgvekster/fôrmais*
 - ✓ *Hovedvekst grønnsaker/potet*

Foto: Johanne Dolven

Fangvekst sådd etter høsting

Tilskudd til:

- Såing av fangvekster **etter høsting** av korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais
 - Ingen sprøyting eller gjødsling om høsten
 - Ingen jordarbeiding før 1. mars året etter
 - Tillat med grunn harving (ikke dypere enn 10 cm) eller utjevning av såbed etter høsting, for å sikre god etablering av fangveksten.
- ✓ Tiltaksklasser (nytt fra 2023):
 - ✓ *Hovedvekst korn/oljevekster/belgvekster/fôrmais*
 - ✓ *Hovedvekst grønnsaker/potet*

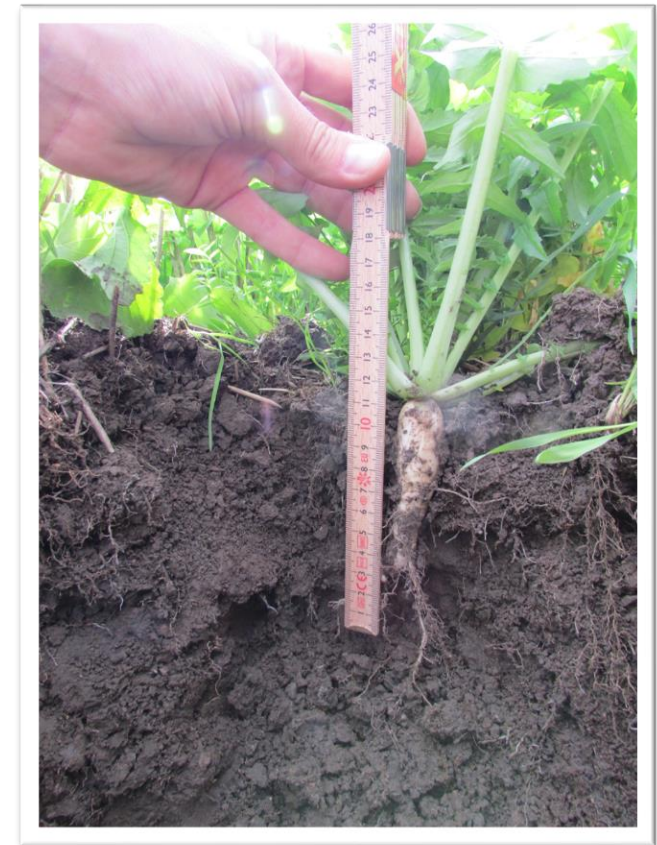
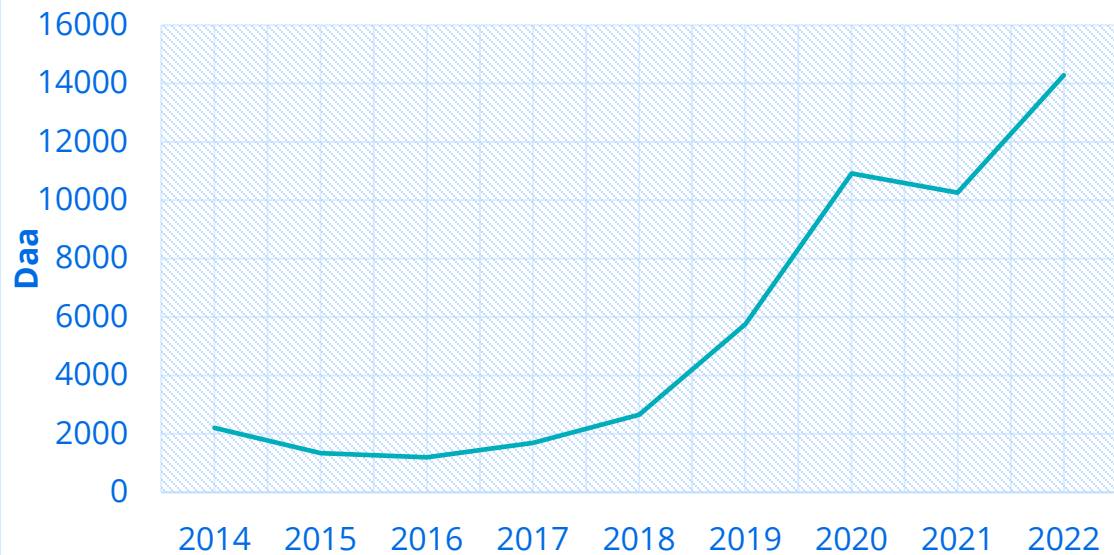

Foto: Julie Wiik/NLR

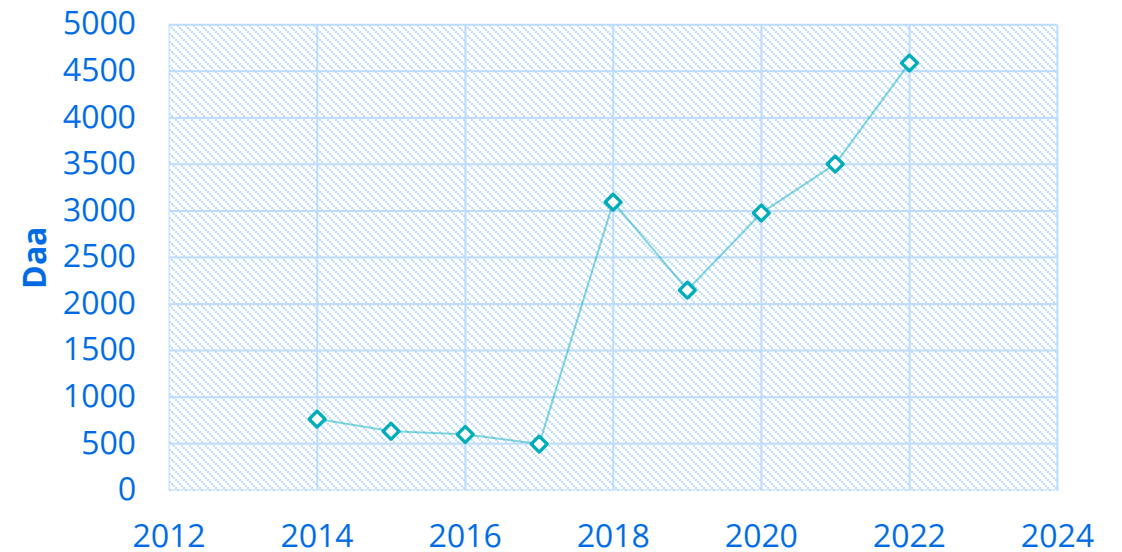

Utvikling fangvekster VT

Fangvekster som underkultur (korn)

Fangvekster sådd etter høsting (radkultur)

Bruk av egenprodusert kompost

Tilskudd til:

Spredning av kompost som er egenprodusert

Mellom 0,5 – 1,5 tonn kompost per daa

- Om våren eller i en godt etablert fangvekst sådd som underkultur
- Frist for tilførsel: 1. september
- ✓ Beskrivelse av komposteringsmetode (bl.a. temperaturlogg)
- ✓ Opphavsmaterial dokumenteres
- Veiledningsmateriale utarbeides

Foto: Amund Kind

Spredning av biokull

Tilskudd til:

Spredning av biokull i åpen åker
Skal nedmoldes etter spredning

Utmåles i kg

- ✓ Kommersielle biokullprodukter: 'European Biochare Certificate' merket
- ✓ Ikke-kommersielle produkter: dokumentere produksjonssted, metode og opphavsmateriale

Foto: Charlotte Forsberg

Miljøavtale og klimarådgiving

Miljøavtale og klimarådgiving

§ 36 Miljøavtale

§ 37 Klimarådgiving

Frivillig miljøavtale i 2023

Disse 6 tiltakene må være oppfylt	
1	Fulldyrka jord med stor eller svært stor erosjonsrisiko (erosjonsklasse 3 eller 4) skal ikke jordarbeides om høsten.
2	Erosjonsutsatte dråg skal ikke jordarbeides om høsten. Sonen som ikke jordarbeides må ha en bredde på minst seks meter.
3	Det skal være kantsoner langs alle vassdrag som mottar avrenning fra fulldyrka eller overflatedyrka jord.
4	Det skal være fangvekst i eller etter korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais på minst 20 % av arealet.
5	Høstkorn og høstoljevekster skal direktesås eller sås etter lett harving.
6	Ved delgjødsling av korn eller oljevekster skal det ikke benyttes fosfor.

- Tilskuddet kommer i tillegg til det ordinære RMP-tilskuddet som gjelder de fleste av tiltakene
- Tilskuddet gjelder for hele arealet med åpen-åkerkulturer som foretaket driver innenfor tiltaksområdet
- Se kart

Fra 2023 gjelder miljøavtale i disse nedbørfeltene /tiltaksområdene:

- ✓ Bergsvannet Eidsfoss
- ✓ Hillestadvannet
- ✓ Revovannet
- ✓ Borrevannet
- ✓ Akersvannet
- ✓ Goksjø
- ✓ Viksfjord
- ✓ Børsesjø
- ✓ Leirkup

Avgrensninger er lik tiltaksområdene i vannarbeidet (dvs. de har egne tiltakspakker)

Miljøavtale – jordbruksarealer i områdene

Tiltaksområde	Jordbruks-areal totalt daa	Åpen åker %	Åpen åker daa
Bergsvannet	6 000	70	4200
Hillestadvannet	15 500	70	10 850
Revovannet	3 200	53	1700
Borrevannet	13 600	70	9500
Akersvannet	5 800	87	5000
Goksjø	37 000	62	22 900
Viksfjord	10 000	84	8400
Leirkup	11 000	51	5600
Børsesjø	3 400	46	1500
	105 500		69 650
Vestfold	400 000	78	312 000

Arealfordeling Vestfold 2021

Arealfordeling av vekster i (Flere elementer) i 2021

Vekstgruppe	Andel	Dekar
Vekstgruppe grovfôr	22 %	89 179
Vekstgruppe korn	69 %	276 592
Vekstgruppe potet	3,5 %	13 763
Vekstgruppe grønnsaker	4,2 %	16 749
Vekstgruppe frukt	0,2 %	611
Vekstgruppe bær	0,5 %	1 931
Sum	100 %	398 825

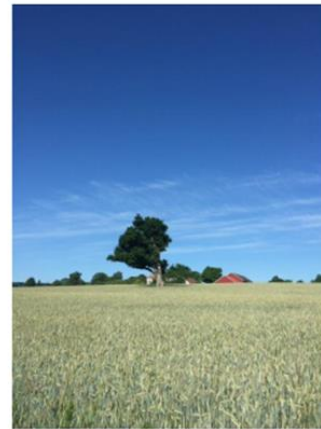
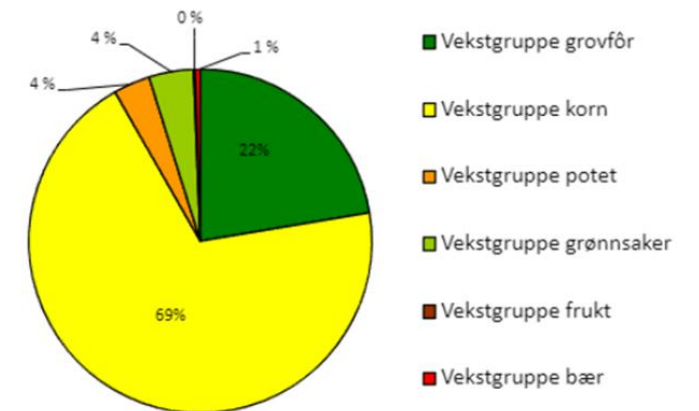

Foto: Julie Wiik

Arealfordeling av vekster i (Flere elementer) i 2021

Avrenningen av jord og næringsstoffer til elver/bekker, innsjøer og Oslofjorden må reduseres!

Foreløpige satser 2023

Møte i arbeidsgruppa RMP 23. mars

- Ramme 2023
- Fordelingsnøkkel
- Forventninger gjennomføring tiltak i 2023
- Avrenningstiltak: endelige satser 2022 er ikke foreløpige satser 2023!
- Forutsigbarhet
- Hva med nye tiltak / tiltaksklasser

Årshjul

Mars	Forskrift blir fastsatt Veiledningshefte blir publisert/sendt med foreløpigs satser
Mai/Juni	Ramme blir kjent (jordbruksoppjøret)
15. Oktober	Søknadsfrist RMP (OBB 15. November)
29. Oktober	Frist for å gjøre endringer i allerede innsendt søknad
30. Januar	Frist for behandling av innkomne søknader & gjennomføring av risikobasert kontroll
Start Februar	Fastsette endelige satser
Midten av Februar	Frist for endelig godkjenning i kommunene

Kommunikasjon & opplæring gårdbrukere

RMP og/eller vannmiljøtiltak på programmet:

- 12. januar – møte kornprosjektet Telemark
- 8. februar – Vannmiljøtiltak, vannområde Skien
- 28. februar – Vannmiljøtiltak, møte med potet- og grønnsaksprodusenter Vestfold kommunene
- 7. mars – Våronnmøte NLR Viken, Gjennestad
- 8. mars – lunsj med fag NLR
- Mars: 4 åpne infomøter for gårdbrukere i Vestfold kommunene (samarbeid landbrukskontorene, vannområdekoordinator, lokale bondelag og NLR)
- April: Grenland?

«Info til bonden» med veiledningshefte RMP
Uka før påskeferie
SMS med lenke til alle som har søkt PT i 2022

Møter om høsten

RMP – søknad (teknisk) evt. i kombinasjon med PT

Landbrukskontorene i samarbeid med lokale bondelag

Koblingstabell

Ldir: 'klipperegler': kan ikke overlappe i eStil

SF: hvor ønsker vi å legge inn begrensninger
(eStil sperrer ikke: kontroll kommunene)

Kulturlandskap – Biologisk mangfold – Kulturminner:

Ikke beiting + beiting
Ikke slått + slått

«Kantsoner og annet på samme areal,
er det ok overlapp eller bør det trekkes
vekk noe?»

Hva ser dere i søknadene?

eStil-RMP

«Under tiltak «Gras på arealer utsatt for flom og erosjon»: program bør velge kun arealer som er i erosjonsklasse 3 og 4. Per i dag fungerer dette ikke, dvs. alt bonden tegner blir med, også arealer i erosjonsklasse 1 og 2. Dette fører til masse arbeid for oss og mye endringer på søknader.»

«Erosjon (Gras på flom og erosjonsutsatte områder 3 og 4), få det mye tydeligere de ulike sonene. eks mange gjennomsliktig tall i de ulike feltene ved valg av erosjonskart? Automatisert, slik som ingen jordarbeiding?»

«Kanskje at de må krysse av «Lest vilkår» på bobla før de kan begynne å tegne?»

«Det er mulig å registrere en eiendom i RMP system med både hovednummer og med grunneiendomsnummer. Dette kan føre til at arealer kommer dobbelt opp.»

ANNET?

Forskrift om regionale miljøkrav

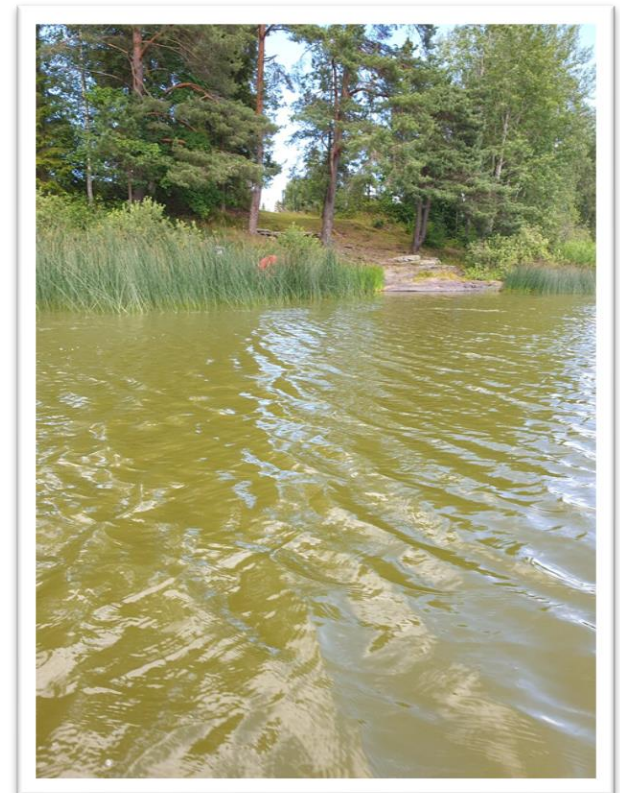
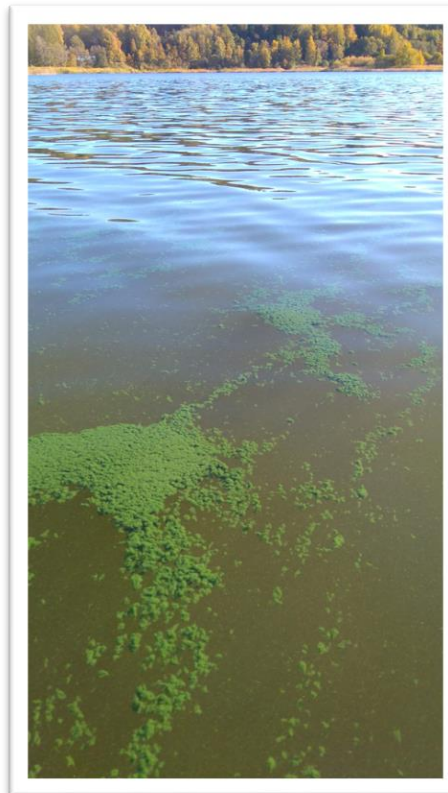

Foto: Natalie Allum, SF

Pålagte regionale miljøkrav - innført i Østfold og Akershus

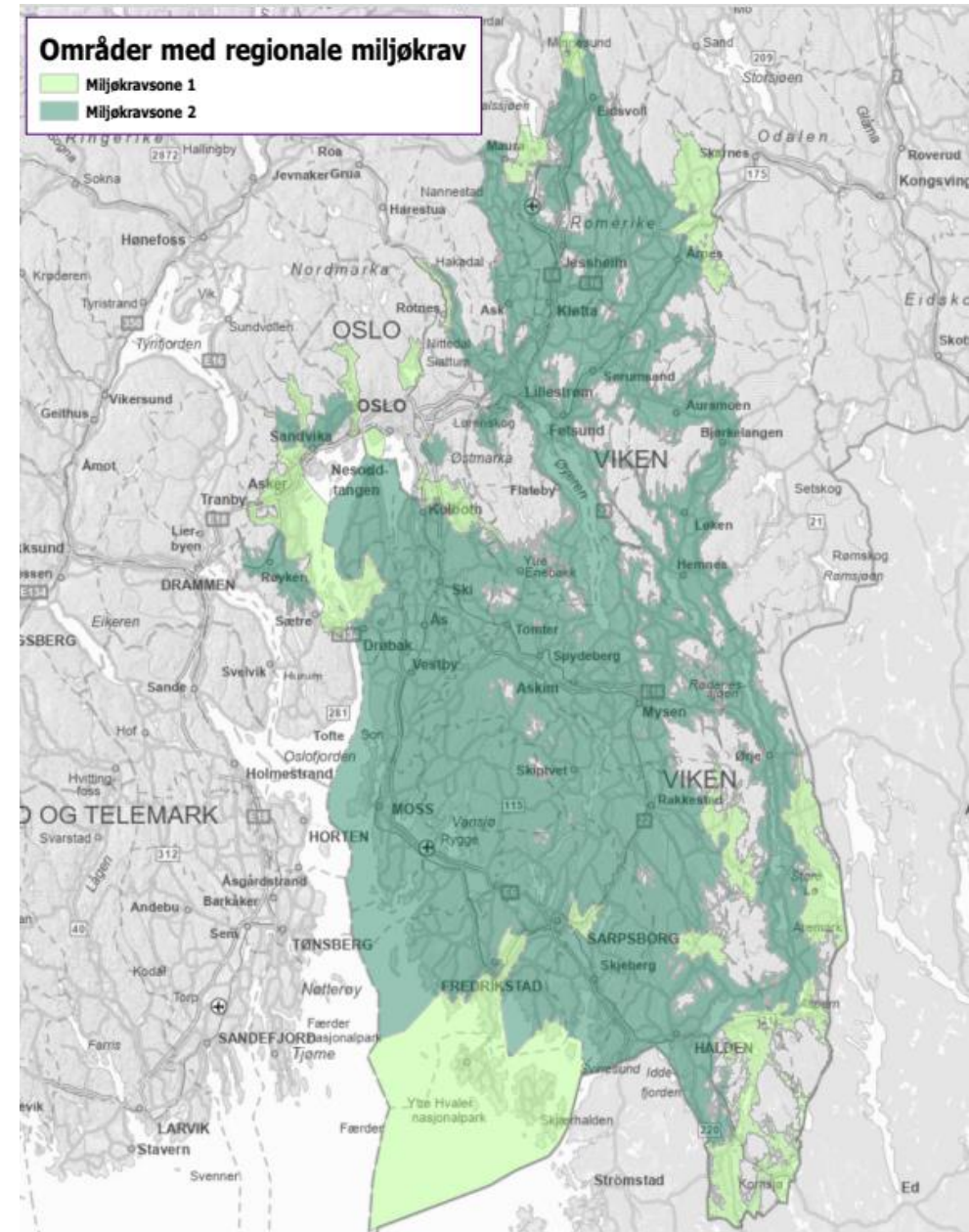
Dette gjelder generelt:

- *Bufferoner langs alle vassdrag*
- *Ingen jordarbeiding om høsten i dråg*
- *Ingen jordarbeiding om høsten i klasse 3 og 4*
- *Flomutsatt areal skal ikke jordarbeides om høsten*

Krav sone 2:

Minst 60 % av foretakets fulldyrkede areal skal overvintre med plantedekke
tilsvarende stubb, gras, direktesådd fangvekst eller direktesådd høstkorn.

Lett høstharving tillates likevel til høstkorn eller høstoljevekster

Prosess VT fra 2022 – vurdere pålagte regionale miljøkrav

Dette må utredes:

1. *Effekter på matproduksjon*

Balansere produksjonshensyn og miljøhensyn. Hvor mye vil kravene påvirke matproduksjon?

2. *I hvilke områder i Vestfold og Telemark vil det være behov for regionale miljøkrav?*

Et område kan f.eks. være nedslagsfeltet til en innsjø eller et vassdrag med store vannmiljøutfordringer. Det kan eventuelt velges ut flere områder basert på jordbrukspåvirkning og miljøtilstand i vannet.

3. *Hvilke tiltak skal de regionale miljøkravene inneholde?*

Dette må tilpasses utfordringene i de aktuelle områdene. Tiltak kan f. eks. være grasdekte kantsoner langs vassdrag, grasdekte vannveier inne på jordene, ingen jordarbeiding om høsten på visse arealer, fangvekster o.l.

4. *Hva er kostnadene knyttet til innføring av regionale miljøkrav?*

Hva er kostandene for bonden ved eventuelle krav? Pålagte tiltak i et område vil støttes av de samme tilskuddordningene som i dag gis til frivillige tiltak (RMP og SMIL).

Akersvannet i Tønsberg og Sandefjord

Foto: Ove Bergersen, NIBIO

Foreløpig fremdriftsplan regionale miljøkrav VT

Tidspunkt	Aktiviteter
Høsten 2022	Planleggingsarbeid
Des. 2022	Oppstartsmøte med representanter fra faglagene, Norsk landbruksrådgiving, kommunene, vannområdene, Statsforvalteren Oslo og Viken, Landbruksdirektoratet, Landbruksdirektør, direktør for miljøavdelingen (ressursgruppe)
2023	Møter i arbeidsgruppe og styringsgruppe og ressursgruppe Intern arbeidsgruppe (landbruksavd. og miljøavd. hos SF) har jevnlige møter Arbeid med konsekvensutredninger og kunnskapsgrunnlag
2024	Arbeid med konsekvensutredninger og evt. forslag til ny forskrift om regionale miljøkrav Evt. høringsprosess
2025	Eventuell forskrift vil tidligst gjelde fra 01.01.2025

Statsforvalteren er myndighet, og vil involvere kommuner, faglaga, vannområder, NLR m.fl. i arbeidet